

„ЭДАЗИ“

ежен. орган эстонск. секции
Ц. К. Р. К. П. в Сев.-Запада.
Бюро Ц. К. Р. К. П. :
В. К. В. К. К. и В. К. В. К. К. :
Ленинград, Фонтанка 27. Аватуд kella 10—7.
Telefonid: Toimetis — 533-86, trükkoda — 171-41.

Edasi

Annutuste ja tellimiste hinnad

Annutamine	Tellimine
esimesel lft. 3 r. kul.	linnades 1 kuu — 1 rubl.
viimasel 1 " "	aasta — 11 rubl.
keskmisel 6 " "	Maal 1 kuu — 50 kop.
l. har. asut. 20 f. "	aasta — 5 rubl. 50 kop.

© Kirjast. Ühise liikmete ja kollekt. tellides 15% odavam.

Nr. 5 (2205)

Reisnädalal, 7. jaanuaril 1925

8. aastaküü

Eiilaste surwe Saksamaa päale.

Parisiist, 5. jaan. Savase agentuur teatab: Saadikute konverentsi margufiri Kölni piirkonna offupatsiooni pitendamise kohta tuleb meele Verjaille rahulepingus ettenähtud liitlaste offupatsiooni lõpetamise tingimisi.

Margufirja järele on Saksamaa rikkunud järgmisi otsuseid:

Saksamaa kindralstaap loodi teisele alusele, wabatahtlute teenistusse kutsumine lühike aja päale.

Sõjatoetus pole viidud rahujalale, sõjaväe varustuse normi suurendamine, poliitsei reorganiseerimine, pole täidetud liitlaste nõudeid seadusandliste ja administratiivliste asjuste kohta.

Plaanitsejad.

Berliinist, 5. jaan. „Münchener Neueste Nachrichten“ teatab, et Nikolai Nikolaevitshi ja Sasonovi ümber kogunud walgefaardlased teewad uusi plaane, kuidas nõukoguwaliisust kufutada sõjariistade tootmise teel. Ajaleht teatab, et plaani toetawad Prantsuse rahwuslased Millerandiga eesotsas.

Plaaniades näha ette uut Judenitshi ekspeditsiooni. Kätkes sellega koondatase kofku Bulgaarias Wrangeli wäerüümeid. Ekspeditsioonist wõtsid osa Poolamaa, Tšheho-Slowaafia, Balkani riigid ja Prantsusmaa. Ka Saksamaa abi pole unustatud. Saksamaa territorium, Baier nimelt jääks kui nende wägede kogumisepunktiks.

Tuues teateid nende plaanidest, hoiatab ajaleht Saksia ringkonde tõmmatud jaada jellesse awantüüri. Pahempoolne ajaleht „Montag Morgen“ teatab, et need teated pole just uskumise wäärilised, sest neid kirjutatakse Nikolai Nikolaewitshi wõisteleja Kirilli hirmudes.

Kooljate Internatsionaal.

Berliinist, 5. jaan. Berliinis peetakse juba mitmendat päewa läbirääkimisi uue Internatsionaali ajutamise kohta. Konverentsil wiibisid end. 2½ Internatsionaali parteid, kes nüüd ühinenud 2. Internatsionaaliga. Konverentsist wõtsid osa just need kühid, kes olid 2. Internatsionaaliga ühtelustumise wastu. Muu seas wiibis jään ka Angelika Balabanowa kui Itaalia maksimalistide esitaja. (Angelika Balabanowa on komparteiit forwalbatud).

Korra ja Prantsusmaa esitajad olid jelle wastu, et uus Internatsionaal terawa programmiga wälja astuks enamlaste wastu. Nad ütlesid: Sel korral töölismassid ei saaks jellest aru. Kongressil tulid esile terawad lahtjelid organisatsioonilistes ja põhimõtetelises küsimustes. Mitte ühelegi ühisele otsusele kongress ei tulnud. Eraldas wälja komisjoni, kes wälja tootaks rekolutsiooni, mis oleks wastuwoetatav igale rühmale.

Sun-Zat-Sen jäi haigeks.

Pekingist, 6. jaan. Sõi raskesti haigeks wäghajaiguesse Sun-Zat-Sen.

Sm. Ruthenbergi kohtuotsus.

New-Yorgist, 5. jaan. Ameerika kommunist Ruthenberg mõisteti 10 aastaks türmi, päale jelle maksma trahwi 5 tuhat dollarit. Ruthenberg mõisteti wangi „kuritegelise jündikalsmi“ seaduse alusel.

Acemia tehase põlemine.

New-Yorgist, 5. jaan. Pühapäewal läks suure tuule juures põlema Ameerikas tuntud keemia tehase — „Weit ja Ko.“ Tulekahju kestab juba kaks päewa. Wäljatuttud tuletarjujad ja sõjawäelased ei saa suure kuumuse tõttu tehasele läheneda.

Timukate Gestist.

Gesti timukate werine fättemaks.

Inglise töölisterpartei liikme Susanne Laurenzi aruanne Gestimaa töölise olukorrale. — Surmamõistetute arwu ei saa kindlaks teha. — Gestimaa wangimajades peetakse kinni üle 3000 inimese. — Arreteeritud piinatase. — Kaebalustel ei ole wõimalust endid kaitseada ja tunnistajaid üles anda. — Kõik ametühijused on sulutud.

Londonist, 5. jaan. Hiljuti Gestimaalt tagasitunud Inglise töölisterpartei liige Susanne Laurens avaldab oma waatlumisi „Daily Heraldis“ järele töölise olukorrale järgmiselt: „Surwe oma waljusega on kõik ära hirmutanud.

Tapetute arwu ei saa kindlaks teha, sest ametlike arwe nende üle ei awaldada.

Mina kuulsin walitsuse ringkondades, et surmamõistetuid on 75 kuni 100, kuid linnas räägitakse kaugele suuremast arwust.

Asja arutatakse sõjawäljakohtutes kinniste uste taga. Nõlja tapetu sugulased rääkisid minule, et nemad olid tunnistajateks, et surmamõistetud ülesastumiseft oja ei wõtnud, kuid nende tunnistusi ei wõetud kuulda.

Gestimaa türmid on täis tuubitud. Gestimaa elanikkude arw ei ulata wõõleteise miljoniini, aga wangikodades peetakse kinni üle kolme tuhande inimese.

Elanikke hirmutawad veel enam kuuldujed, et arreteeritud piinatase, mille abil püütakse neilt tunnistusi wälja suruda. Gesti poliitsei koosneb tõeliselt suuremalt osalt endistest (tšaariaegsetest) Wene poliitseinikudest ja wäga wõimalik on, et alamad poliitseinamõitunud tunnistuste wäljapressimisel jagedadist jarnajelt toimetawad, millest ifegi ülemustel teateid ei ole.

Kõik ametühijused, mis kuulufid Profinterni alla, on sulutud poliitilistel põhjustel, jelle ettekäändega, nagu oleks nemad kommunisti kollektiks. Wõib olla oli see nii, kuid selle tagajärjel on kõik ifitud, kes kohtu alla antud, nüüd ilma kaitseada, sest ei ole ainuiski organisatsiooni, kes neid kaitseks.

Laurenzi kirjatöö lõpeb järgmiste sõnadega: „Kogu tsiwiliseeritud ilma ühis-

fondist arwamine peab seadma üles kaks nõudmisi: esiteks, et wangikodades seatakse tarwiline kord, samuti ka õige järelewalwe selle korra järele; teiseks, et iga süüdisataw antakse korraliku awaliku kohtu kätte ja temal oleks õigus omale kaitset walida, samuti ka oma tunnistajaid ette tuua. Nende tagasihoidlikkude nõudmiste teostamine pehmendaks tuntawalt üldist rõhutid meeleolu ja hirmunud olekut. Mina kirjeldasin oluforda külmalt ja kuitwalt. Minu ifiklikud muljed nende waeste inimeste õnnetuhest ei unune minus aga iialgi“.

Jõulupuu timukatele.

Tallinnast, 5. jaan. Pankade ühendus andis 500 tuhat marka jõulufingituseft 1. detj. mäsju mahajurujatele.

Sadam on „kaltlane“.

Tallinnast, 6. jaan. Täna awaldati kindral Laidoneri päewakäsi: „Seda filmas pidades, et sadamasse on kogunud kuriteeliseft elementi, kelledest seati kofku jalt inimeft, kes wõttis oja 1. detj. ülesastumiseft, käsen edaspidi sadamasse lasta ainult ifikuid, kellel sadama komendadi ifeäroli lüha jelleks“.

„Ogonek“ konfiskeerimine.

Tallinnast, 6. jaan. Walitsuse korraldusel on ära konfiskeeritud Nõukogude Riidus ilmuw ajakiri „Ogonek“ nr 52, Gesti riiklike tegelasi haawawate kirjatükide eest.

S. N. W. Riidu alamate wäljajaamine

Tallinnast, 6. jaan. Kõigile ifikutele, kes on wõtnud omale S. N. W. L. kodakondsuse ja elawad Gestimaa piirides, tehiti ettepanek wiibimata Gestimaa piiridest lahutada.

Sotjide Internatsionaalide istang.

Vanderwelde on ärewuses.

Brüsselist, 5. jaan. 3. jaanuaril peeti Brüsselis ära teise ja Amsterdami Internatsionaalide biuroode ühine istang. Vanderwelde esines järgmise teadaandega „Wene küsimuses“: Meie soowime ütelda meie sõprade ametühijuste (Amsterdami) Internatsionaalist, kumworra jünntas meie seas ärewust Inglise töölise saatkonna, õigemalt, mõne üffitu saatkonna liikme seijukoht nõukoguwaliisuse ja III Internatsionaali suhtes.

Ametühijuste saatkond ei ole awaldanud veel lõpuliftu aruannet, kuid ta pidas oma kohujeks awalbada üldist kofkuwõtet. Päale jelle esinefid mõned saatkonna liikmed — Purcell ja Bromley seletustega, mida enamline ajakirjandus laialiselt awaldas. Meie praegu ei puuduta majanduslike küsimusi. Kui jeltimehed on arwamisel, et seijuford Wenemaal paraneb, siis on nende kohus jellest teatada, aga meie kohus wastata ja waielda jelles asjus.

Kuid saadikute kõnedes leiame meie teadaandeid poliitilise ifeloomuga, millel on hukkatus toowad tagajärjed. Selleks paar näitust. Delegatsiooni teadaandes

üteldakse, et Wenemaal on maksew uju-kultuste wabadus, kuid ei puudutata poliitilist jallimatust, trüki, koosolekute wabaduse keelamist jne.

Teine näitus — saatkonna teadaanne Gruusia asjus. Kui saatkonna liikmed teatawad, et naisterahwaste suhtes on maksew ifeiseiswuse õigus, siis nemad, nähtawasti, ei juuda küsimuseft aru saada.

Joueaux on Profinterni wastu.

Prantsuse töökongföderatsiooni (reformistide ametühijuste) esitaja Joueaux seletas, et meie ei kawatse jeda küsimust siin arutada. Inglise saatkond ei efitanud Amsterdami Internatsionaali. Meie oleme nõus läbirääkimisi pidama Wene ametühijustega, kuid ütleme kategooriifelt lahtri läbirääkimistest Profinterniga.

Shaw kiidab hääks.

Thom Shaw kiitis Joueauxi seijukohta hääks ja seletas, et Amsterdami Internatsionaal peab wõtma abinõud tarwitusele rahwuswahelises ulatuses ja awalbama seijukoht Inglise saatkonna poliitiliste seletuste suhtes.

Nõukogude automobiil.

AMO tehases ehitatud meoautod tegid jõidu Moskwa—Leningrad—Moskwa. Automobiilid on ehitatud kõigi oma osadega Nõukogude tehastes ja ei jää taha oma häädujes wäljamaa omadest.

Nõukoguwaliisuse pooldamise eest.

New-Yorgist, 5. jaan. New-Yorgis alati end. S. N. W. Riidu Ameerika abiandmise komitee saadiku — kapten Pakston Hibbeni wastu kohtuliftu uurimisekäiku. Teda süüdistatakse awalikus enamlaste pooldamises ja kommunistlikkudeft miitinguteft osawõtmises.

Sm. Tšitšerini teadaande awaldamine.

Londonist, 5. jaan. Sm. Tšitšerini teadaanne Inglisemaa poliitika kohta awaldati eila Reutersi poolt täielikult.

Lordide jalgealune kõigub.

Londonist, 6. jaan. Indu rahwuslaste kongress tekitab siin suurt ärewust. Rahwusliftu liikumise etteotsja pääsewad iftud, kes peawad tarwiliseks rohkem äärmisi abinõusid Inglisemaa üliwõimu wastu.

Ühine põllumajanduslik maks Taga-Kaukaasjes.

Gruusias on fissetulnud ühifit põllumajandusliftu maksu 2.400 rubla, etteawatsetud 3.700 rublast. See teeb wälja umbes 70. prots. ülesandest. Gruusia sammasfugumises Taga-Kaukaasja riikide eesrinna. Igal pool edeneb maksu kogumine kunnis kiirelt, wälja arwatud Abhaasia ja Absharidan.

Töölise ülesleiduste tarwitamine.

Wõõleteise aasta jooksul on Tuula tehaste töölise ja tehnilise personaali poolt 160 ettepanekut uute ülesleiduste ja täiendawate masinate tarwitusele wõtmise kohta ära antud. Nendest tarwitatakse töö juures juba 130 ülesleidust ja täiendust, 24 ülesleidust töötatakse ümber, kuma kõigest wiis ülesleidust tunnistati tõlmatuks. Nastase töö järele andfid uuendused päale 100.000 rubla kofkuhoidmiste. Ülesleidjatele on wälja jagatud preemiaid 7.000 rubla suuruses kogusummas.

Käesolewal ajal organiseeriti tehase juure töölise ülesleidjate arendamise ring.

Penfioonid kooliõpetajatele.

Haridustöölise ametühijuste ettemõte, nõutada penfioonij kooliõpetajatele — õnnestas. Ametühijuses saadud teadetel kinnitas ära rahwakommissjaride nõukogu penfioonid neile kooliõpetajatele, kes mitte wähem kui 30 aastat oma ametis teeninud. Penfiooni suurus — 28 kuni 40 rubla ühes kuus.

Ametlik fascistide organi- seerimine Gestis.

Kaitsevägede ülemjuhataja kindral P a i-
d o n e r annab 3. jaanuaril 1925 a. päe-
wakäsu nr. 20, mille järele asutakse otse-
kohele, ametlikult fascistide organisatsoon-
ni looma Itaalia eeskujul. Mussolini ei
ole kodanlusele asjata olnud. Et seda äär-
mist mustafajalist terrori ja äärmist tapi-
talistlikku kurnamist maksma panna, et töö-
lisi üksteise järele uulitjatele nälgima wi-
sata, et ajunikest wiimane kui puuoljale
ära võtta ja Balti parunitele nende wõo-
randatut maa tööliste ja ajunike kullul
„aujasti“ kinni tujuda, selleks oli tarwis
tõmmata jotsid walitusse. Karl Ast ja
Mihkel Martna ajusid Einbundi ja kind-
ral Laidoneri ja Sooski kõrwal walitjuse
puffi. Neid wäikekodanlikke jotsi ei oleks
maaliidul sugugi tarwis olnud, ei oleks
ka suurkaupmeestele tarwis olnud saharii-
ni kauplajat Martnat, kuid kodanlus on
tüllalt kawal: fascistlikku torda on wõi-
mata maksma panna ilma jotsialistide toet-
tusega. Endine jots Mussolini, jõudis wa-
litjuse puffi teiste jotside toetusele. Ungari
Horthy, äärmine tööliste werewalaja, pää-
ses walitjuse etteotja ainult Ungari jot-
side toetusele, mis oli lepinguna tehtud.
Ungari jotsid ei ole küll veel teatanud
jeda, kui palju nad Horthy terrori toeta-
mise eest said, kuid et neil leping oli, jeda
tunnistafid nad ise nüüd awalikult. Kui
palju Gest'i jotsid fascistide toetamise eest
jaawad, on veel teadmata. Enne kui jot-
sid, olgugi sõnalikelt, opositsioonis suur-
kodanlusele olid, ei wõinud wiimane mõ-
elda ametlikkude, awalikkude fascistlikkude
organisatsioonide päale, jesi jotsifid kuu-
las veel pisike oja töölist, wäikekodanlus
ning ojal ajunifud. Et neid mitte walit-
juse aktiwojeteks wastasteks teha, ei wõi-
nud suurkodanlus fascistlikke organisatsoo-
ni awalikult luua.

1. detsembri juhtumine Tallinnas, kus
oja töölist enneaegu, enne kui laialise rah-
wamaasfi meeleolu oleks kujunenud aktiwo-
jeks walitjuse wastasteks, wälja astus jeda
kufutama, wõimaldab Gest'i suurkodan-
lusel jeda oma kasuks promotseerida, et
ajuda awalikult mustafaja organiiseerimi-
sele.

Et jeda laialijemas mõttes äraajutada,
tõmbas Gest'i kodanlus walitjuse Karl
Asti ja Mihkel Martna, kes paremini os-
kawad wäikekodanlust ja töölist promotsee-
rida kui Laidoner ehk Einbund ise.

Mis oli aga esimene jotside jamm ja
selle järele kogu kodanluse jamm? Gest'i
rahwale hatati teletama rahwuslissi ide-
aalifid, isejewisuse armjuse, wennalikust
jne. Rahwamaasfidele teletatakse, et te-
gutsewat mingijugune Kommunistlik In-
ternatsionaal ja Nõukogude Liit ajawat
imperialistlikku poliitikat, häwitawat Gest'i
rahwuse isejewisuse.

Loomulik on, et laialine rahwamaas ei
juuda ilma organisatsioonideta sellest hä-

bemata walest aru saada, neil puuduwad
teadmised Kommunistlikult Internatsiona-
list ning ka Nõukogude Wenemaast. Ome-
tigi töötab Gestis awalikult II Internat-
sionaali partei, awalikult töötab Rah-
wasteliit, Ameerika kristlik liit jne. Ome-
tigi ei räägita nende organisatsioonide
wastu. Misparast? II Internatsionaal on
jõja algusest kodanlise klassi kajude kaitse-
jutohal, kes aitab töölist kurnata, kes ai-
tab kodanlusel terrori töölisteklassi kallal
maksma panna. Samuti teised organisat-
sioonid on kodanluse diktatuuri ehk wägi-
walla organisatsioonid töötawate kaitse
üle. Ameerika kristlased junnitawad kodan-
luse promotatsioonilise organisatsooni. Et
kõik need organisatsioonid toetawad kodanluse
diktatuuri tööliste ja kogu töörahwa üle,
jeepärast ei laulu Gest'i kodanlus neist jö-
nagi. Komintern aga ei ole rahaline
„Ameerika onu“ ajutus, waid on rah-
wuswahelise tööliste ja töötawate kaitse
organisatsioon, kes juhib kogu ilma töölis-
klassi wõitlust kurnajate wastu. Loomulik
on, et kogu ilma töölijed Kommunistliku
Internatsionaali pooldajad on, jesi ta kait-
seb nende huwifid, näitab kuidas kurna-
jate wastu tarwis wõidelda, korraldab
rahwuswahelist proletariaadi omaabi jne.

Mis puutub Nõukogude Liidusse, siis
peaks teadma iga Gest'i töötawa kiti liige,
et jee on töötajate walitus, mingijugust
imperialistlikku poliitikat ta jai aja. Jga
Gesti töötawa kiti liige oleks õnnelik, kui
ta wõiks Nõukogude pere liige olla. Tulge
waadata, kuidas meie, eestlased, elame Wene-
maal, kuidas töötawad meie organisat-
sioonid jne.

Nõukogude walitus on tööliste walitus,
jeepärast on kodanlus ta wastu.

Rahwuslikkuse isjeralduse ning Gest'i is-
ejewisuse tunde õhutamine on kodanluse
esimene promotatsiooniline pimestaw jamm.
Selles pimestuse poliitikas lähewad jotsfid
eesotias. See kampaania on alanud.

Nüüd kui jotsfid walitjuses, siis wõib ju
ijamaa kaitse tähe, rahwuslisse suuruse tunde
ning isegi jotsifikku wendluse mõiste all
awalikult mustafada organiiseerida.

Laidoneri päewakäsuja pannakse alus
mustafajalistele fascistlikule awalikule orga-
nisatsioonile.

Et jee puht fascistlik töölistele werejauna
kütjate organiisatsioon on, jeda wõib näha
päewakäsuja, kus seisab:

„Kaitsele peab olema wabatahtlik,
kindlate riigitrunde kodanikkude orga-
nisatsioon.“

Kaitseleliidu jöud peab seisama tema
kindlas organiisatsoonis ja alati jeks
walmisolekus.

Peab mees pidama, et kaitseleliitu
kuuluwad isikud täidawad kaitseleliidu
kohuseid oma alalise elukutse kõrwal
ja sellepärast ei wõi nad pühendada
kaitseleliidu teenistusele oma jõudu iga
päem.

Kaitseleliit peab oma organiisatsooni
poolest walmis olema wäljaastuma iga
momentil täies koosseisus wõi ojalikelt,

kui eraforraline oluford jeda nõuab.
... Kaitseleliit peab olema riigiforra
kaitse referwits, alalijeks politsei wõi
jõwaliseks jõuks.
... on kasulikum jeda organiisatsooni
wäljaastumiseks walmis pidada ja jeda
õpetada ...

Arwan, et iga piwegi näeb sellest päewa-
käjust, et jee on fascistlik organiisatsoon,
mille ülesandeks on töölist ja töötawaid
kiste üldje (popsnikke, ajunikke jne.) weris-
tada, ning suurkodanluse sõnakuulelikkudeks
orjadeks teha. Demokraatia on sellekõrwal
sõnakuulelik. Selle mustafaja ehk rööwik-
mustafaja liidu juhatajaks on maaliitlane
ja praegune terrori kuningas Laidoner.

Et jee nii on, jeda näitab „Päewalehe“
jõnum 4. jaan. j. a., kus teatatakse, et
walitus jeks töötawa kiti ehtajad omawa-
litjuses ja riigikogus wäljaspool seadust
tunnistab ja üldje ära keelab igajuse tö-
tawate kiste organiisatsoonid ja nende
edaspidise ojawõtu omawalitjuse ajutusest
ning riigikogu walimistest.

Jee on esimene jamm fascistliku diktatuuri
alal, mis portfellita minister jots Asti wa-
litjuse kaaja tõi. Riik kaswab ja tugewneb
Gestis suurkodanluse mustafajaline terrori
walitjuse diktatuur.

Selle kaitsemiseks astusid walitjuse jotsfid.
Kuid Gest'i töölisteklassi ja töötawaid kiste
üldje nii linnas kui maal ei jaa terroriga
ega fascistliku organiisatsooniga ära häwi-
tada. Mustafajalist-jotsifikule diktatuurile
wastab Gest'i töölisteklass, maa ja linna
töötaw kiti kindlama üksmeelega, kind-
lama tahtega ja kindlama püüdega püh-
tida eest suurkodanluse mustafaja dikta-
tuuri walitjuse, et wõtta lõpulist Gestis
wõim oma kätte.

Mitte ükifud uulitjale, waid terve
töölisteklass ja keshwad talupojad organi-
seeritult, ettevalmistatult. Jee peab jama
ülesandena meie ees. Ettevalmistada,
kindlasti ettevalmistada, masfilielt ette-
valmistada.
Töötawkiht enejeft, kui waba rahwast, wõib
rääkida olles oma walitjuse wõimu juures.
Gesti mustafada kaob laialisel masfiliel
päälejurumisel, kui keshwaine lumi päikeje
paistel.

J. P a l w a d r e.

Nõukogude maalt.

Trustide põhifirjade finnitamine.

Töö- ja kaitsewõukogus finnitati ära
järgmiste riiklikkude trustide põhifirjad:
Kiigi kiviõetööstuse Tšherembowi basfeini
trust „Tšherembowstrest“, põhikapitaaliga
3.399.826 rubla, riigi masinaehituse te-
haste „Gomja“ trust, põhikapitaaliga
115.500.000 rubla.

Moskwas ehitatakse 100 uut maja.

1. jaanuariks lõpetas Moskwa tööliste
elumajade ehitamise ühijus 70 uut maja
ehituse, mis ära jagati ettewõtete wahel.
Kawatjatakse ehitada veel jada maja.

Wõidulaenu 5. wäljaloomine.

30. detsembril 1924 a. loofiti wälja
1940 wäikekümnerublaalst ja 700 sajarubla-
list wõitu, mis langeb järgmiste obligat-
sioonide numbrite päale korgis kumnes
jeerias:

50-rublalised wõidud.

0003220	0010281	0021217	0041496
0043650	0061619	0078441	0085042
0119677	0129357	0152152	0180958
0194188	0219226	0280329	0299345
0326702	0349216	0357103	0456762
0461011	0475450	0501195	0535661
0556060	0571590	0584779	0603415
0657701	0658795	0677602	0691413
0705541	0707176	0719467	0754347
0804958	0878174	0885308	0900917
0901296	0920169	0942568	0953207
0956169	0957819	0982388	0986085
1019727	1033298	1049734	1102041
1109724	1114936	1118080	1147824
1158311	1178839	1203823	1212338
1250852	1272568	1301665	1303886
1317294	1335942	1350220	1350721
1386668	1401626	1417067	1419386
1420845	1441670	1445622	1454135
1454278	1457529	1459188	1468297
1514957	1515010	1517110	1538789
1543515	1574410	1609955	1624633
1628763	1651531	1668378	1677890
1741915	1742830	1788641	1818348
1823663	1833970	1846339	1894975
1943214	1981798	1999035	

0018856	0029992	0031657	0040234
0046407	0060296	0082080	0103190
0105026	0166344	0189493	0260343
0265507	0268218	0274006	0279864
0292808	0342961	0346558	0357141
0358062	0384804	0388267	0390306
0422206	0432602	0440359	0473181
0528050	0529253	0532264	0553789
0558086	0586154	0659418	0680529
0692207	0709705	0778448	0779226
0803037	0832134	0889972	0904326
0914305	0934303	0944198	0959599
1000935	1040776	1052841	1068533
1077933	1079472	1098071	1100334
1116898	1209712	1215378	1228206
1237432	1245513	1268808	1295565
1342781	1348966	1360162	1376014
1413047	1429317	1441140	1443445
1483556	1506415	1550922	1553980
1555144	1578478	1602926	1636612
1641652	1684268	1687465	1815669
1851249	1897967	1930337	1934025
1953244	1982614	1997994	

100-rublalised wõidud.

0005861	0021572	0033586	0043049
0097042	0110711	0151830	0185418
0188886	0194745	0256302	0292623
0357822	0370165	0409419	0420921
0440806	0452904	0475249	0475667
0504525	0520207	0568942	0586481
0662568	0677371	0739656	0748382
0764331	0811627	0859805	0951008
0973126	1004257	1024683	1025137
1034008	1091902	1096928	1112426
1146341	1160766	1180980	1190221
1217513	1223480	1264023	1304316
1345562	1361044	1367358	1395609
1444128	1451451	1458221	1458610
1501732	1512926	1554455	1689139
1694176	1744806	1755523	1790080
1827134	1920817	1929931	1932615
1944021	1990535		

Teadus ja tehnika.

Kliima kõikumine.

Alates meie aastafaja 30. aastatest, elab
loodus tahklemata mingijugust kriisi üle,
mingijugust terawat forwalefaldumist tema
harilikust käigust.

Meie teame, et nende aastate sees pea-
aegu kogu maakeral suurepäralised maa-
wärisemised olid. Maawärisemised olid
isegi neis korgis, kus jeda warem millalgi
margata ei olnud, nagu näit. Wõtegorski
kreisis, Leningradi kub., 1924 a. juwel.

Samuti teame mitte harilikkudest wee-
uputustest, mis nende aastate wälstel Eu-
roopas ja Ameerikas jündinud. S. N. W.
Viidus näeme Laadoga järwe üle kallaste
tõusmist, mille tasapind praegugi üle ha-
riliku seisab, niisama Leningradi weepu-
tust 23. sept. läinud aastal, mis oma jöu
poolest jama juur oli, kui 1827 a. 19. now.
weeputus.

Niisama läks nende aastate sees ka õhu
temperatuura oma normist wälja.

Meie mäletame kuumust läinud aasta
juwel Ameerikas, mil paljudes ettewõtetes
töö tuli lõpetada, mil inimeste ja loomade
juures juur hulk surmajuhumissi päikes-
püste tagajärjel ette tuli ja ameerikalastel
oma jahutamiseks linna uulitjatele mõne
jala kõrguseni wett tuli lasta.

Edelas oli 1924 a. juwi wõrdlemisi
madala temperatuuraga ja suurte sadudega.

Jee kõit räägib sellest, et me suurte
looduse kõikumiste ajajärgus elame, aja-
järgus, mil kliima kogu maakeral normaal
seisuforraalt wäljas on.

Kuidas waatab teadus nende kriiside
pääle?

Praeguse aja teadus tuli otjusele, et
meile lähedal olewa kolme aastatuhande
wästel, j. o. inimkonna elu ajaloolises pe-
rioodis, maakeral kliima ei muutunud. Kuid
on olemas enam-wähem terawamad kliima
kõikumised, kuna need kõikumised teatud wa-
heaegade järele jünniwad.

Prof. E. Brückner tuli 70 aastatel
seesugusele otjusele, et tugewamad kliima
kõikumised maakeral kestmijelt iga 35½ a.
järele korduwad. Selle perioodi wästel
wahelduwad kaks ajajärku: külm-niiske ja
soe-kuiw. 35½ aastast waheaega ei loeta
punktipääliseks, waid kõikumised jünniwad
20 kuni 50 aastate ümber.

Brückner ei ühenda neid kliima kõiku-
misi päikesi plekkidega, mis iga 11 aasta
järele ilmuvad. Ta tähendab, et selle pe-
rioodi põhijused tundmatud on.

Prof. Bogolepow, kes Brückneri teooria
praktikalist wäartust hindas, uuris niiskete
ja kuuwade ajajärkude waheldust Wene
ajaloos järele, milles rikkalik üheksajaja
aastane materjaal looduse korgta on.

Jee ajalooline materjaal ei finnitatud

aga mitte niiskete ja kuuwade waheldus-
perioodi, waid wastupidi, lükkas need üm-
ber. See tähendas aga, et Brückneri te-
ooria edaspidist wäljatöötamist nõuab.

Töötades niiskete Wene ajaloo kallal,
jõi prof. Bogolepow jelles kindlaks, et
Wene legendid iga aastafajal kolin korda
teatud aastatel püua all kannatab, millele
juuremad jaod järgnewad. Jee on juwe
korgta. Nende aastate talwel mäsjaab aga
külm tuultega, mis tugewate julabega
waheldub. Sügisel wõib warajast, kuna ke-
wadel hilist külmust märgata.

Need kliimalised perioodid tulewad keft-
mijelt iga 33 aasta järele.

Kliima muutuse maksimumid (enam te-
rawamad hüpped) tulewad iga aastafajal:
1) juurem jagu kolmekümnenadatel ja
esimene pool 40-est aastatest, 2) seitse-
kümnenadate aastate algul ja kuni ka-
heksakümnenadate aastate pooleni, kuna
lõpuks 3) kõit üheksakümnenadate aastad
kuni uue aastafaja alguni. Neil perioodi-
del olid wäheste eranditega ka kõige juu-
remad weeputusjed Leningradis.

Meie wõime welda, et meie lõuna-hom-
mikupool praegu nendel jamadel perioodi-
del püuda tunneb. Kõige juuremad näljad,
mis juuri Wenemaa raioonifid oma alla
wõtsid, olid 1891—92 a., 1897—98 a.,
1906—7 a. ja wiimaks 1921 a. nälg,
mis meil kõikidel weel hästi mees. Need
on kõit kliima muutusega ühenduses.

Nende kliima kõikumistega ühenduses
jündifid ka enam wõi vähem terawamad
muutusjed taim- ja loomailmas, kuna eel-
ajaloolise ajajärgu rahwaste juurewiifi-
lised rändamised paremate jöddamaade ot-
simiseks olid. Umbes jamade kolmekümnen-
date aastate päale langeb ka tuldpurs-
kawote mägede tugewam tegeusus.

Meie elame 20. aastafaja kolmekümnen-
date aastate kesk- ja elame kliima muu-
tuse järjekordset maksimumi üle, kuid wõib
ka olla, et alles lähene me sellele.

D. B o r o s d i n.

Kõige pisem aeroplaan ilmas.

Kõige pisem aeroplaan ilmas on „Jõsi“
nimeline, mille omanik A. W. W. W. W. W. W.
mee õhulaewanduse korpus on. Kuigi selle
tiibade suurus ainult 18 jalga wälja keeb,
jõidab ta jiski 115 miili (1 miil on 1½
wersta ümber) tunnis. Aeroplaani kõrgus
ei tõuse üle inimese pikkuse.

Uus kiviijute hoidmise abinõu.

Wõnebes Ameerika jöekawandustes, kus
kiviijut alalijelt suurel määral taganarab,
on uus hoidmise abinõu tarwitusele wõ-
tud. Abinõu seisab jelles, et kiviijuti selle
hoiupaigal ühetasajelt maa päale laiali
aetakse, umbes 0,9—1,2 meetri paksusest.
Sellejärele lastakse sellest traktor üle, mis
ijeeralist tampijat enejeaga kaafas weab.

≡ Gestlased S. N. W. Tiidus. ≡

Hoored ei pea wanadest usukommestest linni. — Usulise pimestuse asemel haridustöö.

„Komnoorjoo jõulud“.

(Sadorje asundus, Tompi kr., Leningradi kub.).

„Kiriklased“ takistavad noorte tööd.

25. detsembril korraldas komnoorjoo kollektiiv omal jõul piduõhtu — „komnoorjoo jõulud“. Ranti ette taks näitemängu: „Meie aja kilplased“ ja „Milles jõud seisab“. Viimane oli tegelaste eneste poolt valmistatud.

Mitingu osas esines jm. Mänifson kõnega Gesti harrasriigi majandusliku seisukorra üle ja peatas pikemalt Gesti tööliste meristamise asjus. Väeti vastu resolutsioon, kus avaldatas Gesti võitlevale

töörahvale sügavat kaastundmust ja ollaske valmis teda toetama.

Kuid meie kiriklased seadid omaks ülesandeks maist mis maksab komnoorjoo pidu „sel kallis jõulu õhtul“ nurja ajada. Selleks võeti „nina täis“ ja rikuti pidul korda. Nende korraldajate eesotsas seisis wana tuntud K. Madisson oma poja, praeguse kõntriga. Selle vägitüki eest peawad sarnased kangelased vastu andma.

Meid, noori, sarnased isikud ei hirmuta. Üks piduline.

Jõulude ajal organiseerimise lugemistoa.

(Sementjoo asundus, Toropetsi kr., Pihkwa kub.).

26. detj., teisel jõulupühäl, tulid Sementjoo ajunifud kofku, et nõu pidada lugemistoa asutamise kohta.

L. T. K. U. õppur jm. A. Radik pidas kõne lugemistoa tähtsusest ja tarvilikkusest. Aru saades, et lugemistuba neile enam kui tarvilik, otustasid ajunifud ühel nõul jarnast wiibimata oma külasje asutada,

päalegi, et iga talupoeg teda nii aineliselt kui ka waimiliselt toetaks.

Waliti kolmeliikmeline büroo jm. Aderiga eesotsas, mis kohe tööle hakkas ja seda asutust juhib.

Olgu terwitud ärtajad!

— A l g u s. —

Gestlaste konverents.

(Toropetsi kr., Pihkwa kub.).

Asunifud näewad oma seisukorra paranemist hariduse töstmises, ühistegewuses ja nõukoguwalitsuse kindlunemises. Gesti paradiis ei meelita kedagi.

21. detj. 1924 a. korraldas kohalik Gesti jettifoon ülekriisilise eestlaste konverentsi. Kofku tuli 108 jaadikut.

Juhatusse waliti jm. K. Raadik, J. G. Lõhmus ja P. Drif.

Konverentsi terwitafid Toropetsi Gesti jettifooni poolt jm. K. Radik, kohalise partei komitee sekretäär jm. Purnan ja kohalise kreisi täides. kom. esimees jm. Iwa-now.

Päewakorras olid küsimused: Rahvuswaheline seisuford ja wiimased sündmused Gestis — aruandja Kom. Ülit. õpil. jm. A. Raadik. Gesti ajunifude töowiljakuse töstmine — aruandja jm. K. Radik. Saadiku aruanne reopteerimise asjus. Juhus-litud küsimused.

Teise päewakorra punkti kohta wõtsid sõna: P. Drif, 56 a., kes kufus jeni waimu-unes uinuwaib ajunikke ärtamijele ja ühistegewusele. Kõllalt pappide muinasjutude ustumijest, uju fammitas wiibimijest, ija-ijade wiifi majapidamije wiifi ja töhlemijest! Kas meie ja meie ijad ei tulnud paljalt Balti parumite ja Gesti tõusufute ifte alt Wenemaale, kus warsti agara töwga jõufale järjele tõufime. En-dine majapidamije wiis ja oluford on oma aja ära elanud. Siin waja uut elu põhi-alustel elu rajada. Waja koonduda Kom-partei ja põlumajandusliku kooperatiwi ümber ning kultuuralise tasapinna töst-misele ajuda.

Selleks waja ülekriisiline kultuur-fond luua, kuhu iga majapidaja aastas 3 rbl. maksaks. Kommunism on meie õnnetee. Kõik klubi, lugemistubafid, Gesti majand. üh., kooli, „Edasit“ ja Wopri toetama. Kõllalt magamijest!

Wõtarwad sõna mitmed jeltfimehed, kes esinewad asjalikkude ettepanekutega.

J. K u b i — karjapidamije arendamijeks fja tööparandufeks waja maksje kergendada.

K. K u r w i t s — tulujamale suur-põllupidamije ja masinate muretsjemijeks waja ühineda kooperatiwi.

A. S u j i — wiljasaagi töstmijeks waja paremini wiljaseemat puhastada ja koope-ratiwi kaudu paremat tõugu seemet mu-jalt muretsjeda.

K. P ä r n — paremaks majapidamije töstmije abinõuks on waja põllum. koope-ratiwi liikmeks astuda, kufst põllutõomafinate ja muu muretsjemijeks — tarwilist krediti wõib saada, mis wõimaldab ühist juurpõllupidamist.

Teises päewakorra punktis selgitab K. R a d i k praegufi ajunifu hädade ja pun-duste põhjust — hariduse puudust, näitab nõukogude hariduse fihti ja ülesandeid, wäljawaateid kommunistlikus ühistonnas ja wõimalust sinna ülemineumijeks, kapita-listide ühist päaletungimist ja nende tule-wast kadu, feda rändaw kommunismi tont-tingimata furnuks peletab.

Lõpufõnas tähendab rõõmuga talurahwa agarufest harutufes ja kufjub üles haridu-sele, organiseerimijele ja wabanema pap-pide, ufju ja kiriku fütifelt, mis ajunifu elu-järge wiibimata parandab.

Ostufatati: finnitada ülekriisilisel protest-miitingul wastufõtetud otjus ja Toropetsi töölis-talur. klubi juure k u l t u u r f o n d luua, kuhu iga majapidaja aastas jao-taupa ehk forraga wõimaliku jumma anne-taks, mille alamääraks 1 rbl.

Sm. P ä r n : — Et Toropetsi ajunifud 7 rew. aasta jooksul igas asjas loiid on olud, waadatakse nende pääle wäljaspool kui õige tagurliste elementide pääle, mis reopteerimist raskendab, fegt mujal on feg afi juba lõpetud. Wäljajaatmine jäeti lühikefeks ajaks seisma, et terwet optan-tide nimetirja kohalise Gesti jettifooni kaas-tegewufel uesti läbi waadata. Rahul-oldawaks asja lahendufeks on lootufi.

K. R a d i k : — Üfi on weel waga kee-ruline. Kõik optandid pööratu joowiawal-dufega Gesti jettifooni, ära näidates endi teenufeid ja wigu. Aga ülejäänud ajunifud toetagu neid oma agara töowiljakuse töst-mijega, et feniist häbiplekki ära pesta. Aeg on lühike, fleepärast rutagu iga op-tant.

Konverents lõppes ülendatud meeleolus wõimsa Internatsionaali helidel. Ohtul mängiti klubiõhtul „Kelmismi“, efines fena laulufoor ja lufita muufika mandoliinide laatel, kuna ühistõndlifed mängud lõpuks kodust ja ülendawat meeleolu weel töstfid.

K o s t a.

Leningrad.

Peterburi-Wiiburi poole Gesti tööliste klubi

ajub, kinnipaneku ajajärku, oma warus-tuse pääle üleminekut üle elades, jälle järjekindla poliit-hariduse töö juure, olgugi et palju raskemates majanduslikes tingi-mistes.

Klubi töötawad praegu järgmised rin-gid: markfiitlik ring jm. Wallneri juhatusel, juba sügijest jaadit järjekindlalt is-tanguid pidades, ringi on fisse kirjutanud 25 jeltfiliit.

Normaal poliit-kool, mis oma tööd al-les algas, ei ole weel suutnud omandada tarwilikut arwul alalifi ofawõtjaid. Uute ofawõtjate fissekirjutamine fegstab edasi.

Sportiring on praegu üks suurematest klubis, töötab wahetpidamata, kawatseb ka talwifelt fporidist aktiwielt ofa wõtta. Ring wõtab ofa wõistlustelt fporidi alal Leningradis kui ka teistes linnades, praegu on mõned sportiringi liikmed Riiewis, kus wõtarwad ofa S. N. W. Tiidu wõistlus-terst.

Kaite- ja lauluringid on fiiatjani järjekindlalt töötanud ja pääasjalikult pi-dude ettekannete eest hoolitfenud. Siin annab kõige rohkem tunda klubi majan-dusline nõrk fefuford — fiiatjani fawwad ringide juhatajad wäifelt tajuf, kuid nüüd ähwardab feg ära jääda, ühes fellega äh-wardab ka ringide töös fefufat tulla. Et juft need ringid klubi juuremateks majan-duslikes toedeks on, fiiis wõtab juhatus kõik abinõud tarwitufele fefufaku ärahoid-mijeks.

Tähtfamaks küsimufeks on klubil praegu Lenini nurga fissefegadimine. Waja olew raha kirjandufe ja kaunistufe pääle on juba ofalt mõned klubi liikmed wabataht-likult annetanud, oleks waga foorwitaw, et keegi, kes weel ei ole annetanud, ära ei ütletks.

Teifeks tähtfamaks küsimufeks oleks naiste organiseerimine, milleks naisorgani-faator juba eeltööd teeb.

Klubi juhatus kawatseb weel mõned ringid ellu kufjuda, raamatufogu korral-dada ja täiendada uuema kirjandufega, ettelugemifi korraldada, etsturfioone toime panna jne., et feda laiemale hulkadele pakkuda — on praegu fahenädaline hoo-aeg, kõiki raiponis afuwaid eestlafi klubi-liigeteks regifreerida ja ühes fellega ka aktiwielt klubi tegewufelt ofawõtma tõm-mata, fiiis on ainult wõimalus majandus-lii talistufi fõrwaldada ja jattata poliit-haridufe tööd töölifite flassiteadufe mõttes.

L—t.

Leningradi kub.

Mõtlege kodanluse ohwrite pääle.

(Pliisja asundus, Luuga kr.).

Meie klubi korraldas 14. detj. kodanluse tiirmitides waewlejatele abianumijeks näite-mängu-õhtu. Ohtul oli rahwast wahje, nii et ka fissetulek wäike oli.

Kuid mõni päew enne feda peeti ühes talus wanaaja kommee armastajate poolt Kadriõhtu, kus heldesti raha jamogonni pääle raijati, nii et wiimaks ei leitud 15 f. pääfetahe oftimijeks.

Gesti ajunif! Sina elad praegu kui mitte kõige paremates, fiiis wähemalt rah-huloldawates elutingimistes. Kas ei tärta finus inimlik tundmus ja kas ei fumni ta find mõtlema: „Mis teewad nüüd need perefonnad, kelle ijad on kodanlased ahe-latesse needinud. Kuft jaamad need õnne-tumad omale ülespidamifi?“

Kufjun ülesje kõiki Gesti ajunikke aitama oma kaaswendade õnnetuft fanda.

A. W. L a k s b e r g.

Karjafaswatuse kufufes.

(Masnitowofi).

Talupoeg tahab karjafaswatamist toime-tada teaduslikul alufel.

17. detsembril lõppesid kolmekuulifed karjafaswatufe kufufes. Ofawõit oli elaw, iga õhtu oli 60—80 kuulajat nii wanu, kui ka noori, eestlased ja wenelased.

Kufufstel jaid ajunifud palju teadmifi ja näpunäiteid karjafaswatufes ning põllu-töös.

Loenguid peeti partei organisatfioonide efitajate ja agronomide poolt.

Mõnda tuleb nõukoguwali-fus talupoe-gadele wastu. Afunifud tundfid suurt hurwi ja olid igas asjas wastutulelitud. Kuf-fuste lõpupäew oli meil „püha“!

Teataja.

Wanaaasta-õhtu.

Tompi linna Gesti Harmaja korraldas 31. detj. õhtu, mis rohkesti publikumi kofku meelitas, fegt lawastufel oli ju kuuluf „Burfuid pörkus“ feda enam, et farnane Tompis efimene. Ettekanne õnneftas. Wäl-ja arwatud wäike wahjeufumine publikumi poolt, feg naerulaginad kuuldawale lafi ilmuda, kui Wefisto (pörku juhataja) oma lauluga efines.

Kontfert- ofas efinesid: meeste topelt kwartett ja fega laulufoor. Kell 12 pidas jm. Mäe lühifee kõne mõõdunud aasta jaamutufte üle M. walitfufe poliitikas ja wäljawaadetest tulewikku. Lõpuks oli jala-teerutus.

Rogu harmaja tegewufe ifeloom peegel-dub üksmeeles ning tahtmijes töötada ühis-fondlikul alal, mille tõendufeks tegelaste rohke ofawõit ringideft. Raktlemata pea-me fiinfahal rõhutama, et fm. Raktfifte töö tagajärjed wilja kannawad. Töötage, jeltfimehed, fama energiaga.

L e r i.

Kas fiiis lapsed peawad külmetama.

(Tifopefa asundus, Kingisfepa kr.).

Internaadi remonteerimije afi oli juba kewadel arutufe all, kuid kõik jäi waitfeks. Minult fiiis, kui tulid suured külmad ja afundufe nõukogu kantfelei tegewuft hakkas külm takistama (nõukogu afub internaadi ruumides), otustasid mõned ärtfamad fo-danifud omal jõul remonti käfife wõtta ja külude katmijeks iga maja päält 1 rbl. nõuda. Sellega oli ka fookolek nõus.

Kui need ifitufd afufid hääde tagajärge-dega tööle ja teatasid felleft 18. detj. afu-niftude üldfookolekul, fiiis ei olud mõned fellega rahul, loopides töö eestwõtjatele muda ja fõimufõnu näofje.

Tifopefalased, millal hakkab ka teie jears üksmeelus walitfema? Sarnafelt, kus tar-wilist ühistõndlikku algatust takistatafje, ei wõi enam edasi fegta. Ei, ajunifud, tar-wis rohkem organiseerimist, rohkem ühis-tunnet, fegt ühinemijes on jõud, mida keegi ei wäara.

Noorte ühing ja poliitklubi, mis olete teie päältwaatajad? Afuge energilifelt tööle, et farnafed nähtufed ära kaoks.

A. K a f t.

Samaara kub.

Elaw ofawõtt Gestimaa töörahwa faatufest.

(Kofafki walla Gesti afundustest).

Kooswiibimije õhtut pidasid Lohufüla ja Kõrgefüla eestlased 21. detj. kooli faalis, kuhu halwast ilmaft hoolimata kaunis roh-kesti noori ja wanu kofku oli kogunud.

Aruandjana rahwuswahelijelt fefuforraft ja Gestimaa fündmufest efines jm. Wätfon.

Pärastifelt läbirääkimistest fefufes, et afu-nifud wäärilifelt ofkawad hinnata Gesti wõimumeeste enneolemata terrori töörahwa kallal ja lahufufid fookolekul täis fifimeft põlgtuft mõrtfufate wastu.

Kaufaafia.

Relikümmend aastat uues elufahas.

(Salme afundustest)

2. detsembril 1. aastal pühitjes Salme afundus oma 40 aasta fefufufe juubeli-päewa. Rahwas kogus kooli juure kofku. Piduf awas Salme küla wolinik A. Tiismus lühifee kõnega, mis pääle muufikafoor Internatsionaali mängis. Siis algas rongi-käit rahwamaja juure. [Kõige ees lipuga wanad fisserändajad, nende järele muufika-foor, fiiis koolilapid lipuga ja felle taga teifed pidulifed. Piduplats rahwamaja juu-res oli ilufasti ära ehitatud. Kõuefifit olid tähelfpanemije wäärt kohaliku koolifpetaja S. Jänese kõne, kes näitas ära misjufuste raskuftega tuli wõidelda efiatfjelt afunije puhul, niifama efimeje afuniku J. Kartfofi loeng „Salme ajalugu“.

Terwituskõnedega efinesid Salme haridufe jeltfi „Kõit'u“ kooperatiwi ja poliitklubi efitajad.

Pääle kõnefid oli kaunis lõunafööf ilufa tropifumaa haljade taimede ja puude wilus. Ohtu oli rahwamajas maksjufu piduõhtu.

Kõik ettekanded olid rahuldavad, ainult fõrd pidul jättis palju soovida.

Siiski kaunis mälestus jäi sellest tähtsast päevast alale. Sulew.

Noorte elu.

Leningradi kub.

Tants meeldib rohkem.

(Kiwijärve küla, Trotski kr.)

„Edasi“, nr. 282 tähendati, et Trotski kreisist ei ole noorte elust midagi lehte kirjutatud. Siin tahan puudutada Kiwijärve küla noorte elust. Et küll siin üsna ligidalt, nimelt Kuremaal, ajuh „punane nurk“, kus töötavad mitmed ringid, aga Kiwijärve noored ei võta sellest osa. Nad lähewad wabal ajal Soome küla rehte lõstjapillile järele „fadrilli“ tantsumisele.

Meil on küla naisterahwaste seas walitud faks naisdelegaat, kelle ülesanne on töötada kohalikkude naisterahwaste seas. Käies delegaatide koosolekul, nad ei jäteta teistele, mis jääb räägiti.

Rõnda edasi teha ei tohi.

Tõõd meie noorte seas peab energiliselt edendama. Naistelegaatidel ja teistel energilisemal noortel tuleb kohe tööle ajuda.

Aestaja pois.

Cesti ajuniku hääle Cesti kodanluse weretööde vastu.

Estoonia.

(Jenisei kub., Kantsi kr.)

Tundes äärmist pahameelt Cesti kodanluse järgi mõrtjufatöö üle tööraha weristamise, millele riigikogu liitme sm. Tompi tapmine tipu pani, pöörame meie „Estoonia“ organiiseritud talupojad üleskutsega Cestimaa talupoegade poole — panna piir tööliste weristamisele.

Klassiwenennad! Ärge korrate wigu, mis tegi omal ajal oja Wenemaa talupoegist, — asudes otustawa wõitluse ajal kõhklewasse seisukorda, pikendades sellega wõitluse wältust ning suurendades märkja ohwrite arwu.

Teadke, et tööliste hirmud on ka meie hirmud, et meie ühes töölistega ühe organismit faks lahutamata osa oleme, millesse löõdud haawast meie kõigi veri wälja woolab.

Jätk lähemale nihkumad üksteisele faks hiiglaõudu — tööline ja talupoeg, — ikka fitjamaks jääb wahse nende wahel, fuhu pugunud see käputais parasitte. Nühes endi lähenevat otja, rapistwad nad jurmaeelsestes frampides, püüdes ennenägemata weretöödega endi elupäewi sekundi wõrra pikendada, kuid asjata!

Esimene käepigistus, üleilmiline töölistalupoegade liit, töö ühine wäerind — muljub selle peotäie pussipoisje.

Maha tööraha weristajad!

Elagu üleilmiline töölistalupoegade liit!

Elagu üleilmiline rewolutsioon!

Tööle ühisel jõul.

(Swarets-Potrowski asundus).

12. detsembril oli meie ajundusel noorte üidine koosolek. Esimeseks päewakorra punktiks oli Cestimaa tööliste olukorral ja joriistus wõitlusest.

Wastu wõeti noorte poolt resolutsioon: „Meie Swarets-Potrowski asunduse noored töötame olla abiks ja toeks Cestimaa töölistele wõitluses, Cesti tööliste werimejate vastu. Maha Cesti walged werimejad. Surm ja needus kodanlise fõdunewa flassile. Elagu Nõukogude Cestil!

Leningradi teated.

Karl Liebknechti ja Roja Luxemburgi surma aastapäewal.

15. jaanuaril, Karl Liebknechti ja Roja Luxemburgi surma aastapäewal peatasse kõigis koolides ja pioneeride rühmades juttuajamisi furnud juhtidest ja Karl Liebknechti kui noorpoole juhust.

Mälestusõhtutel wiibiwad pioneerid ja komnoorjoolajad ühiselt.

Uue tramwailiini esimene ehitus.

Käesolewa aasta kommunaalmajapidamise programmi on fisse wiidud uue tramwailiini ehitamine. Liini pikkus — umbes 4 wersta. Liin algaks Ruskhelewi

fõlmeist Ohta päält, Reft-Ohta prospekti möõda kuni Ohta fillani. Pääle Ohta liini ehitust asutakse uue liini ehitamisele Porohowi.

Uute koolide ehitamine Moskwa-Narwa raioonis.

Moskwa-Narwa raiooni täidesaatemkomitee otustas raiooni 1925 a. ehituse programmi fisse wiia fahse uue kooli ehitamist. Koolid mahutaksid — 5.000 last.

Uued kooperatiivsed bonid.

Leningradi ühistarwitajate liidule lubati bonisi wälja lasta 4.875.000 rbl. juures. Jaanuaris lastakse neid wälja — 1.425.000 rbl., weebuaris 1.625.000 rbl. ja märtsis — 1.825.000 rbl. eest.

Oma wälise fuju poolest on nad farnased endistele bonidele. Minult rebitawate taloonide wälis fuju muudeti. Kanawad järgmist päälkirja: „Rimelise kaubaorderi taloon“. Talooni teisel küljel on märksis — „Orderi küljest ätarebitud taloon on maksuweta“.

Bonide ja taloonide pääl näidatakse ära, et nende festsuse aeg on mitte üle ühe ku.

Wõi hindade alanemine.

Sijefaubanduse kommiskariadis oli nõupidamine, kus otustati, et need wõi walmistuseorganisid, kes Leningradi wõiga warustawad, peawad oma ettenähtud plaani täitma 1. märtsiks.

5. jaanuarist on makswad uued hinnad wõi pääle. Hinda alandati kuni 1 rublani puuda päält. Suurmüügi hind määrati findlaks 24 rbl. 75 kop. puuda eest.

Et kiirendada kohalejõudmist, siis pöörati ettepanekuga teedekomiskariadi poole, et wiimane arwaks wõimev ka kiirelt rikkiminewate ainetes hulka.

Leningradi tööstuse uued wäljawaated.

Riikliku plaani Põhja-Lääne majanduslise nõupidamise, Põhja-Lääne tööstusbüroo ja kub. am.-ühisuste nõukogu presiidiumi ühisel koosolekul tegi sm. Zwibei ettekande Leningradi tööstuse arenemise programmi wiie aasta wältel.

„Leningradi tööstuse oja ja tähtsus enne fõda oli üldiselt tuntud. Leningradi tööstuses wõisime enne fõda tähele panna erilist joont, mis seisis — tömahutawuses ja tema faaduste fõrges wäartuses.“

Pääle rewolutsiooni tõusis Leningradi tööstuse ette küsimus, misjuguft teed möõda minna.

Selforral tehti Leningradi tööstusele määratud operatsiooni, 250 ettemõtteft, milles tööstasid 100 tuhat töölist, suluti 90 ettemõtet 50 tuhande töölisega.

Kuid kolme aasta wältel Leningrad leidis wäljapäästee sellest olukorral. Küsimus, kas Leningradis faab olla tööstus, on igale ühele jaatawaks muutunud.

Kuid ka praegu ei töõta Leningradi tööstus täiel määral. Tingimistes, milles ta asub, on raske walmistada faadusi selle hinnaga, mis teda fättefaadawaks teeks igaihele.

Meie wõime tähele panna fuuri edusamme. Meie oskafime wastawalt hinde alandada, ning tõstfime ettemõtetes töõd.

Selleks, et meie metallitööstus wõiks wabalt areneda, on waja luua alust. Selleks aluseks on

Leningradi metallurgia.

Käesolewal aastal peame plaani järele wäljajulatama 3.139 tuhat puuda wedelat metalli. Kuid 1928—29 aastateks näeme ette feda arwu tõsta 7.170 puuda pääle, mille arwust langeb „Punane Putilow“ tehasele — 5.500 tuhat puuda ja Zihori tehase pääle — 1.800 tuhat puuda.

Seda metalli meie Leningradist wälja ei wea. Teda wajawad meie tehased.

Wedurite ehitus

nii kui teame Leningradis suurelt areneda ei wõi. Siiski 30 unt wedurit aastaks wõime ikkagi ehitada. Wedurite tagawara osad peame walmistama ainult Leningradi tehastes.

Katelde ehitus

nõuab laewadeehitus ja katla fissesfäädetes ülesfäädmine.

Weeturbiine

wõime ehitada ainult Metalli tehases. Reed turbiinid lähesfid meie maa elektrofiteerimiseks.

Siis on tarwis meie weel käesolewal aastal 6.500 hobusejõulisi ja 1928—29 aastal 16 tuhande hobusejõulisi diiselfi.

Traktorite ehitus.

Terast ja muud materjaale traktorite ehitamiseks walmistame ise. Selleks seadime fisse sellekohased fissesfäädet. Kui meie faaktime abinõusid ladu tarwis traktoreid walmistada, siis wõime nende walmistusehinda alandada.

Kuid siis peab neid „Punane Putilow“ walmistama mitte 800 traktorit aastaks, waid miinimum, umbes 5000 tükki aastaks.

Wolschewiku tehases peab andma 100 traktori asemel 300.

L a e w a e h i t u s .

Meie laewaehituse tehased wõiwad rauda ümberfõõtada ühes kuus kuni 250 tuhat puuda. Kuid meie ei wõta maksimumi. Meie loodame ehitada 1924—25 a. — 4 laewa, 25—26 a. — 8 laewa, 26—27 a. — 12 laewa, 27—28 a. — 16 laewa ja 28—29 a. — 20 laewa.

W a f e t ö ö s t u s .

Praegu töötas ajutiselt rahanduskommiskariadi tellimistega. Mida meie fa-watfeme weidi laiendada.

Üldiselt suurendame

terwet metatlitööstust 67,5 miljoni rubla päält käesolewal aastal kuni 112 miljoni rublani 28—29 aastal.

Wiienda aasta lõpul

on meil ennesfõjaaegsed hinnad faaduste pääl. Kuid selleks peame festsfõhast toetust faama. Meie wajame wiiefs aastaks 91,1 miljoni rubla.

Teadaanded.

Teisipäewal, 13. jaanuaril. f. a. peetasse ära W. Kingisjewa nimelises Harmajas. N. S. R. N. Cesti festsfõoonide agit-prop. folektiwi esimene organiatiifooniline koosolek. Sinna on kohustatud ilmu-ma ühingu distipliini põhjal järgmised festsfimehed:

Mullin, Elit, Kuus, Kalmann, Muft, Barnis, Satar, Lunts, Riisberg, Wetta, Kalda, Tenter, Bluff, Hansen, Brand, Päll, Bromet, Kerner, Putmann, Luntas, Märä, Taperjon, Lauga, Sander, Moosberg ja Rähni.

Algas kell 8 õhtul.

W. S. R. N. Cesti festsfõoon. Cesti festsfõoon.

Haridusmaja kirjandusringi istang on festsfädalal, 7. jaanuaril, kell 8 õhtul. Päewakorras referaat kirjanduse teooriaft. Et töötawas wastuwõetud algusjoontega tutvuneda, oleks tingimata soowitaw ka uutel liikmetel juba ilmuda. Ringi wanem.

Kolmapäewal, 7. jaanuaril kell 8 õhtul on Haridusmaja teatri ringi üldkoosolek, millest kõik teatri ringi fissesfõjutunud liikmed oja wõtma peawad.

Haridusmaja teatri harjutuste järjekord.

K o l m a p ä e w a l, 7. jaan.

kell 8. Teatri päälkoosolek.

Wast. instruktori-oranisaator.

Täna teatrites:

Atadecm. riiklik ooperi ja baleti teater „Дочь Фараона“.

Atadecmiline riiklik drama teater „Коньёта Фигаро“.

Atadecmil. riiklik wälise ooperi teater „Сказки Гофмана“.

Riiklik fuur draamateater

„Анна Кристи“.

Rahwamaja

„Синяя птица“.

Teater „Юных зрителей“.

„Проделки Скапена“.

Wuufilaline komöödia

„Ганни танцует гон-са-са“.

Passiif

„Отражение“.

Gilane börse:

Reffkasfa kohustused jaanuariks 100 fshertw
" weebuariks 99³/₄ " määtsiks 97³/₄ "
Maelfterlingid 9 " 24 fop.
Dollariid 1 " 94
Soome margad 4 " 85
Talupoegade lacu 95¹/₂ fop.
1. wõidulaen 2 rbl. 06 "

Wastutaw toimetaja: R. Treufeldt.

Wäljaandja: Cesti Kirjastuse Ühisus

Sm. W. Kingisjewa nimeline Cesti tööliste haridusmaja.

Pühapäewal, 11. jaanuaril

Üleilmaline W. S. R. N. Cesti liikmete-estlaste üldkoosolek.

Päewakorras aine:

„Leninism ja trotskism“.

Aruandja sm. Zlat.

Algas kell 2 päewal.

Jlummune kõigil liikmetel kohus-tatam.

W. S. R. N. Cesti festsfõoon. Cesti festsfõoon.

7. jaanuaril f. a. kell 2 päewal Smolnits, Cesti festsfõoon. ruum.

Kõigi linnas tegutsewate õhtuste parteifoolide ja markfifil.-leninismi ringide juhatajate

foosolek.

Päewakorras:

- 1) Meewaade parteifoolide ja ringide tööst.
- 2) Metoodilised näpunäited ringide tööst.
- 3) Jootfõwad küsimused.

Oja wõtma kutjutakse kõik wah-rikute, afutuste ja foolide juures parteifoolide ringide juhatajad.

W. S. R. N. Cesti festsfõoon. Cesti festsfõoon.

Sm. W. Kingisjewa nimeline Cesti tööliste haridusmaja.

Kolmapäewal, 7. jaanuaril f. a.

Kõne-õhtu

Aine: Lenin ja Otkoobirewolutsioon Kõneleb sm. Zlat.

Algas kell 8 õhtul.

Sisfõminek waba kõigile.

Järgmine kõne-õhtu aine üle „Lenin ja 1905 aasta rewolutsioon“ on 14. jaanuaril.

W. S. R. N. Cesti festsfõoon. Cesti festsfõoon.

Petr. Wiiburi poole Cesti tööliste klubi.

Kolmapäewal, 7. jaanuaril

Kõne-õhtu.

Aine: „Lenin ja 1905 aasta“.

Kõneleb sm. A. Kanjow.

Algas kell 8 õhtul.

Sisfõminek waba kõigile.

W. S. R. N. Cesti festsfõoon. Cesti festsfõoon.

Dr. Grünberg

Wostanije (end. Snamensk.) uul. nr. 2, 25. Oktobr. prosp. nurgal, telef. 562-37 — Wastu-wõte iga päew kella 9—12 h. m. a kella 4—8 õhtul; naisterahwastele eraldi.

Praegusaja arstimiskabinid.

Sifilis (914 ja tripper (terawat ja krooniline). Enguorgaanide igatfõlgne arstimine,

fhemise, naiste-fünnitamise, lõike, hamba-, kurgu-, kõrwa-, nina- ja jughuigaufed.

Sifilis (606—914), tripper. pöiehaufused, tripper.

Wastuwõtte tunnid erialadel hom. f. 9 kuni õh. f. 9 3. Suuli (end. Sadowaja) uul. nr. 42, Sennoi nurgal. Tel. 163-31 ja 163-32.

Wee-elektrihagemaja

Snamenskaja uul. nr. 5, f. 3. Rõhu-foolikate, fudame, raswanemise, rheu-matizm, tangeftus, fisteeria, neuva-fteenia, halwatus, felfatuiwus, jõe-tus. Wastuwõtte kella 5—9 õhtu. Telef. 212—31.

Kusnetski hagemaja

Kusnetski uul. nr. 7, telef. 181—52. Wastuwõtte. töötides spetj. profesfõrite ja asfistendite poolt kella 10 homm. kuni kella 10 õht. Alaltjed woad (naistehaigufed ja fünnitamine). Ras-tejalgfete fonsult. Juematel met. järelwas-tamine ja arsti. Stifilis 606 tripper 914 troonil.

Suguwõimetus masi, ja elektrif., ham-baarsfittim. ja fonsult.

Wil. welsker-ammaemand

S. R. Wittun - Kolpatowa uueadas wastuwõtmist: nõuanded ja abi ras-tejalgfetele, fünnitajatele, naistehaigufed. Kella 10. homm. kuni kella 7 õht. Troitskaja 11, f. 7. Sifisefait pa-raadufjeft.

Welsker-ammaemand

masfah, nõuanded, abi ras-tejalgfetele ja fünnitajatele, naistehaigufed, alaline arst. Mofo-waja uul., nr. 18, f. 3, fissesfait hoowift.